

Basservice, rättsskydd och tillstånd
Västra och Inre Finland

Kommunerna och sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde

Slopande av begränsningar av sammankomster i områden som befinner sig på covid-19-epidemins basnivå och tillsynen av de åtgärder som föreskrivits för att förhindra spridning av epidemin

Sammanfattning

Handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin för tyglandet av covid-19-epidemin har uppdaterats genom statsrådets principbeslut 27.5.2021. I enlighet med den uppdaterade handlingsplanen kommer användningen av sammankomstbegränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar att upphöra i områden som befinner sig på epidemins basnivå.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förlänger inte sina beslut som fattats med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och som är i kraft till och med 1.6.2021 inom Vasa, Södra Österbottens och Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt, som för närvarande befinner sig stabilt på epidemins basnivå. Framledes kan man också förvänta sig att de övriga sjukvårdsdistrikten i regionen återgår till basnivån, och då kan det bli aktuellt att slopa sammankomstbegränsningarna även där. Skyldigheterna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra spridningen av covid-19-epidemin gäller dock fortfarande. Att dessa

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND

Postadress: PB 5, 13035 AVI | Besöksadress: Wolffskavägen 35, Vasa

tfn 0295 018 450

registratur.vastra@rfv.fi

www.rfv.fi

Besöksadress i Jyväskylä

Hannikaisenkatu 47

Besöksadress i Tammerfors

Yliopistonkatu 38

skyldigheter fullgörs måste fortsättningsvis aktivt övervakas i alla områden.

Bestämmelser

Enligt **8 § 1-2 momenten i lagen om smittsamma sjukdomar** har regionförvaltningsverket bland annat till uppgift att samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sina respektive regioner samt att övervaka att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna och att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Sjukvårdsdistriktet förbereder bekämpning av och vård och behandling vid exceptionella epidemier samt har hand om utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i sitt område.

Enligt **9 § i lagen om smittsamma sjukdomar** är det kommunens skyldighet att inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen, hälso- och sjukvårdslagen och i lagen om smittsamma sjukdomar.

I **58 § i lagen om smittsamma sjukdomar** bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och

motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Regionförvaltningsverken kan fatta motsvarande beslut inom sina regioner när besluten behövs inom flera kommuners områden. Besluten som avses i den här paragrafen meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

I den temporära **paragrafen 58 c** 1-5 momenten **i lagen om smittsamma sjukdomar** bestäms det att en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta och
- 3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

En i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

De skyldigheter som anges ovan i denna paragraf gäller följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Skyldigheterna enligt denna paragraf gäller dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Skyldigheterna enligt denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt den temporära **paragrafen 59 a** 1 momentet **i lagen om smittsamma sjukdomar** övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Enligt samma paragrafs 4 moment övervakar polisen att de beslut som meddelats med stöd av 58 och 58 d § och de skyldigheter som fastställs i 58 c § 2 mom. iakttas i fråga om förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och i fråga om

skyldigheter och begränsningar som gäller publikens storlek och antalet personer samt upprätthållande av avstånd.

De temporära paragraferna 59 a – 59 e i lagen om smittsamma sjukdomar innehåller bestämmelser bland annat om tillsynen av hur ovan nämnda skyldigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar fullgörs och om dithörande befogenheter.

De nämnda paragrafernas giltighetstid har förlängts från och med den 1 juni 2021. Samtidigt ändrades även paragraf 58 d i lagen om smittsamma sjukdomar. De temporära paragraferna är i kraft till och med den 31 december 2021.

Social- och hälsovårdsministeriets styrning

Social- och hälsovårdsministeriet har med ett brev 27.5.2021 (VN/14345/2021) gett åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för att förhindra spridningen av epidemin.

Enligt ministeriets styrning ska beslut om begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte längre fattas i områden som befinner sig på epidemins basnivå. När det gäller dessa områden rekommenderas bland annat att man liksom tidigare under epidemin fortsätter att iakttä god hand- och andningshygien, använda munskydd, hålla sociala avstånd och beakta andra, även i offentliga och andra lokaler och utrymmen som är öppna för allmänheten. I 58 c § och 58 e § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om de allmänna säkerhetskrav som ska uppfyllas i alla epidemifaser i lokaler och utrymmen avsedda för kunder och deltagare samt på trafikstationer och inom persontrafiken. Kommunerna ska aktivt informera om innehållet i förpliktelserna och övervaka att de följs. De säkerhetskrav som föreskrivits i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller också offentliga tillställningar. De områden som riskerar närma sig epidemins accelerationsfas ska i förebyggande syfte även ta i bruk de

begränsningar och rekommendationer som gäller i accelerationsfasen för att tygla epidemin.

Regionförvaltningsverkets styrning

Enligt experternas bedömningar har epidemiläget i Finland förbättrats avsevärt bl.a. tack vare lyckade bekämpnings- och begränsningsåtgärder och ökad vaccinationstäckning. I områden som befinner sig stabilt på basnivån kan man i enlighet med den riksomfattande styrningen tills vidare slopa de allmänna begränsningarna av sammankomster.

När sammankomstbegränsningarna slopas är det viktigt att fortsätta styra evenemangsarrangörerna och andra aktörer att ordna sammankomster på ett hälsosäkert sätt. Tillsynsbehörigheten enligt de temporära paragraferna i lagen om smittsamma sjukdomar ska likaså utövas aktivt. Det föregripande samarbetet med evenemangsarrangörerna och med polisen, som för sin del övervakar ordnandet av evenemangen, bör genomföras på ett sätt som lämpar sig för de lokala förhållandena.

Kommunerna har också i fortsättningen en skyldighet enligt lagen om smittsamma sjukdomar att verkställa smittbekämpande åtgärder enligt lag och god praxis samt att förbereda sig på att hantera eventuella försämringsskeden av epidemin. Sjukvårdsdistriktet ska stödja kommunerna med sin sakkunskap när det gäller att skapa ändamålsenliga tillvägagångssätt och samordna den regionala verksamheten. De regionala coronasamordningsgruppernas arbete bör fortsätta.

Vid tillsynen av skyldigheterna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar kan kommunen också inspektera den verksamhet enligt lagen om smittsamma sjukdomar som utövas av en aktör som kommunen övervakar samt de utrymmen som används i verksamheten. Inspektionen kan genomföras oanmäld. De kommunala myndigheter som är behöriga med stöd av 7 § i hälsoskyddslagen och 32 § i livsmedelslagen får dessutom i samband

med de inspektioner de gör med stöd av de lagarna kontrollera att de i lagen om smittsamma sjukdomar avsedda skyldigheterna fullgörs och begränsningarna iakttas samt att beslut om dessa iakttas. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar kan det bli aktuellt att meddela förelägganden eller använda tvångsmedel på det sätt som närmare föreskrivs i lagen.

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar svarar för ovan nämnda tillsyn och utövar befogenheter i fråga om förelägganden och tvångsmedel om inte kommunen med stöd av kommunallagen beslutar något annat. Kommunfullmäktige kan ge det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar rätt att överföra behörigheten i fråga om förelägganden och tvångsmedel vidare till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen, till någon annan tjänsteinnehavare i kommunen, till ett kommunalt organ eller till en sektion i ett kommunalt organ. Kommunen kan också avtala med en annan kommun eller en samkommun om att sådan behörighet anförtros en tjänsteinnehavare i den kommunen eller samkommunen. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke till det.

När den lokala situationen kräver det är det fortfarande möjligt att genom beslut av kommunen införa sådana begränsningar enligt 58 §, 58 d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar som uppfyller de föreskrivna förutsättningarna. Om det epidemiologiska läget i områdena eller den riksomfattande bedömningen av behovet av restriktioner väsentligt förändras kan även regionförvaltningsverket göra en ny bedömning av behovet att begränsa sammankomster.

Mer information

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield, tfn 0295 018 587, laura.blafield@rfv.fi.

Direktör Leena Laajala

Regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield

Sändlista

Kommunerna inom verksamhetsområdet

Sjukvårdsdistrikten inom verksamhetsområdet

För kännedom

Polisinrättningarna i Österbotten och Inre Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen